

11 **Samengevoegde vragen van**

- Kurt Ravyts aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "De koolstofheffing op Belgisch niveau" (55030394C)
- Kris Verduyckt aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "Een nationale koolstofaks" (55031483C)

11 **Questions jointes de**

- Kurt Ravyts à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "La taxe carbone au niveau belge" (55030394C)
- Kris Verduyckt à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "Une taxe carbone nationale" (55031483C)

11.01 **Kurt Ravyts** (VB): Ik keer even terug naar een kwestie waarop mevrouw Daems heel veel nadruk heeft gelegd. Ik begrijp vanuit een politiek oogpunt ook waarom dat gebeurde. Ik heb het over de

11.01 **Kurt Ravyts** (VB): Depuis son entrée en fonction, la ministre a mentionné la tarification du

koolstofarifiering als mogelijk fiscaal sturend element. Dat thema heeft deze legislatuur immers al heel wat debat opgeleverd.

Mevrouw de minister, u hebt sinds het begin van uw aantreden altijd gezegd dat de mogelijkheid en eventualiteit van die maatregel zou passen binnen de aangekondigde bredere fiscale hervorming van de regering. Volgens de pers – er is al naar verwezen – zou uw kabinet nu aangeven dat u de plannen voor een mogelijke, Belgische koolstoftaks tijdens deze legislatuur definitief zou hebben opgeborgen. U zou de invoering van een Europese koolstoftaks afwachten.

We lezen echter in het syntheserapport *Opvolging van de uitvoering van het federale klimaatbeleid 2021-2030*: "Een van de opties is dan ook het analyseren van de mogelijkheid om op Belgisch niveau 'bij verstek' te voorzien in een mechanisme voor koolstofarifiering zoals dat in veel andere landen is ingevoerd. Aangezien de eventuele invoering van een ETS-BRT (ETS voor Buildings en Road Transport) niet voor 2026 zal plaatsvinden, of zelfs nog later volgens recente voorstellen van het Franse voorzitterschap, zou kunnen worden overwogen zo spoedig mogelijk een dergelijk systeem in te voeren bij gebrek aan een (systeem) van hogerhand, vooruitlopend op de uiteindelijke invoering van het ETS-BRT."

Er staat echter ook: "In ieder geval zou dat mechanisme absoluut rekening moeten houden met de evolutie van de energieprijzen, ook al wordt verwacht dat de huidige stijging tijdelijk zal zijn en dat de prijzen tegen eind 2022 weer zullen dalen."

We zien dat de gasprijs al behoorlijk gedaald is en laten we hopen dat de voorspelling uit het syntheserapport uitkomt.

Kunt u duidelijkheid scheppen over die intenties? U kunt straks natuurlijk al die passages uitleggen, maar ik wil ook een politiek antwoord van u. Zit de koolstofarifiering nog altijd in de globale fiscale hervorming? Dat is natuurlijk de crux van het hele dossier.

11.02 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, wij hebben daarstraks al gediscussieerd over de zin of de onzin van koolstofarifiering.

Wat mij betreft, zijn daar wel degelijk belangrijke voordelen aan: het streven naar kostenefficiëntie bij de producenten zal er ongetwijfeld toe leiden dat de uitstoot van hun producten een lagere impact heeft. Dat creëert een competitief voordeel. Er kunnen ook sociale correcties ingevoerd worden.

Belangrijk in heel die discussie is dat er een slim systeem komt, een soort groene taxshift. Ik begrijp uit de media dat u vandaag zegt dat dat eerder op Europees niveau dan op nationaal niveau moet worden geregeld. Graag hoor ik u daar vandaag naar kijkt.

Ik zou het ook jammer vinden dat alle denkwerk dat verricht is, verloren gaat. U hebt de mogelijke kritieken gehoord. Ik ben ervan overtuigd dat een robuust systeem wel degelijk heel interessant kan zijn, maar wij moeten er vooral over nadenken hoe wij het uitbouwen. Eén van uw voorgangers heeft voorgesteld om ter zake een nationale conferentie te organiseren.

carbone comme élément fiscal directif envisageable dans le cadre de la vaste réforme fiscale du gouvernement. Cependant, son cabinet aurait définitivement enterré ces projets pour la législature actuelle, car la ministre attend une taxe carbone européenne. Peut-elle fournir quelques explications à cet égard?

11.02 Kris Verduyckt (Vooruit): Comment la ministre entend-elle aborder la tarification du carbone?

Mevrouw de minister, klopt het dat er geen nationale beslissing over een koolstofarifiering komt? Gebeurt er dan ook geen enkel denkwerk meer over het eventueel invoeren van een koolstoftaks, hetzij op Belgisch, hetzij op Europees niveau?

11.03 Minister **Zakia Khattabi**: Eerst en vooral wil ik benadrukken dat het in de huidige context van extreem hoge energieprijzen noch mijn intentie, noch de intentie van de regering is de energieprijzen verder te laten stijgen.

De huidige context moet er ons echter niet van weerhouden om een doortastend en sociaal rechtvaardig klimaatbeleid voor te bereiden en in te voeren zodra deze uitzonderlijke situatie achter de rug is, als we onze klimaatdoelstellingen op middellange en lange termijn willen behalen en de transitie naar een klimaatneutrale samenleving willen verwezenlijken. Dit doen wij dan ook en hierbij houden wij uiteraard ook rekening met de ontwikkelingen op Europees niveau.

Voor mij zijn daarbij drie recente evoluties van belang om de opportuniteit van de nieuwe federale koolstofheffing in de non-ETS te beoordelen. Vooreerst lijkt het erop dat we niet alleen deze winter, maar waarschijnlijk ook de twee volgende winters met historisch hoge gasprijzen zullen worden geconfronteerd. Die prijzen geven vanzelf een impuls tot energiebesparende investeringen en nemen dus de urgentie van koolstofarifiering op korte termijn weg. Dat betekent niet dat die hoge prijzen een goede zaak zijn. Ze leiden, zeker als we geen maatregelen treffen, tot energiearmoede en verarmen, in tegenstelling tot koolstofarifiering, onze samenleving. Nu worden landen die fossiele brandstoffen exporteren rijk, bij koolstofarifiering vloeien de opbrengsten terug naar de gezinnen en bedrijven.

Ten tweede kunnen we er op basis van de recente posities van de Europese Commissie, de Milieuraad en het Europees Parlement van uitgaan dat de dialoog een nieuwe ETS voor gebouwen en transport met het Sociaal Klimaatfonds zal opleveren, de zogenaamde ETS-BRT. Waarschijnlijk zal er maximaal rekening worden gehouden met de sociale bezorgdheden door de koolstofprijs te limiteren en de opbrengsten gericht te laten terugvloeien naar investeringen bij kwetsbare huishoudens. De invoering zal echter niet voor meteen zijn, namelijk ten vroegste voor 2026. Ik heb altijd een Europees boven een nationaal systeem verkozen, omdat het grenseffecten en deloyale concurrentie vermijdt. Tanktoerisme of een verschillende behandeling van de energiekosten van kmo's hier of elders in Europa kunnen we zo voorkomen.

Dat betekent niet dat we intussen bij de pakken moeten blijven zitten.

Dat brengt me bij de derde recente evolutie in dit dossier. Tijdens de begrotingsbesprekingen is overeengekomen om de komende jaren, zodra de energieprijzen genormaliseerd zijn, geleidelijk een deel van de accijnzen op elektriciteit naar fossiele brandstoffen te verschuiven. Het doel is om groene verwarmingsbronnen zoals warmtepompen en zonneboilers competitief te maken en te houden, en onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen versneld verder af te bouwen. Het gaat dus om een taxshift tussen energiedragers. Elektriciteit zou dan lager worden belast. Die hervorming is prioritair en dient in te gaan wanneer de energieprijzen opnieuw normaliseren, maar niet eerder dan dat. Bovendien is de hervorming volledig

11.03 **Zakia Khattabi**, ministre: Le gouvernement n'a nullement l'intention de laisser les prix extrêmement élevés de l'énergie continuer à augmenter, mais cette situation ne doit pas nous empêcher de préparer une politique climatique énergique et socialement juste. Ce faisant, nous tenons compte des développements au niveau européen. Nous devons probablement toujours faire face à des prix du gaz élevés au cours des deux prochains hivers. Cela incite à effectuer des investissements économiseurs d'énergie et rend donc moins urgente la tarification du carbone à court terme. Nous pouvons émettre l'hypothèse selon laquelle le trilogue européen débouchera sur un nouveau SEQE-UE pour les secteurs des bâtiments et du transport, assorti d'un fonds social climat, qui tiendra compte au maximum des préoccupations sociales en orientant les recettes du prix du carbone vers des investissements destinés aux ménages vulnérables. Toutefois, cela ne sera pas réalisé avant 2026.

Nous ne devons pas pour autant rester les bras croisés. Lors des discussions budgétaires, il a été convenu de transférer progressivement une partie des accises sur l'électricité vers les combustibles fossiles dans les prochaines années, dès le retour à la normale des prix de l'énergie.

complementair met het Europese klimaatbeleid dat na 2026 in variabele koolstofprijzen voorziet.

Tegelijk moeten we, zodra de prijzen normaliseren, ook de fossiele subsidies verder afbouwen. Verschillende analyses over de bredere fiscale hervorming zijn ondertussen afgerond, waaronder analyses over het klimaat- en milieuvriendelijker maken van de fiscaliteit. Vicepremier en minister van Financiën Van Peteghem heeft op basis daarvan verschillende elementen opgenomen in zijn blauwdruk voor een bredere fiscale hervorming, die volgens mij een stap in de goede richting zijn. Die elementen in verband met fiscaliteit, maar ook nog veel andere elementen op het vlak van energie, mobiliteit, circulaire economie en openbare gebouwen worden momenteel met de stakeholders besproken tijdens de klimaattafels die de federale regering eind september op mijn initiatief heeft gelanceerd. Het is de bedoeling om samen met de stakeholders na te gaan hoe we het federaal klimaatbeleid kunnen versterken en de uitkomst ervan in een geactualiseerd nationaal energie- en klimaatplan vast te leggen. Daarom wil ik, naast mijn eigen observaties van de situatie, vooral ook luisteren naar wat de stakeholders over voorliggende maatregelen te zeggen hebben en samen een ambitieus en gedragen klimaatbeleid vormgeven.

11.04 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de minister, uw antwoord kan niet anders dan genuanceerd zijn. We weten immers dat de mensen die volledig verwarmen op basis met elektriciteit, niet met een warmtepomp, maar met accumulatoren of totale elektriciteitsproductie, uit de boot vallen voor de huidige premies, toegekend van november tot maart. Die mensen vallen mij lastig met de opmerking dat zij vinden dat zij, naast de premie voor elektriciteit, meer moeten krijgen, aangezien de gasgebruikers meer krijgen. Het is dus continu rijden en omzien, ook bij de klimaattafels, dat kan niet anders.

Dat u het op Europees niveau bekijkt, vind ik een klein beetje verstandig en logisch, want anders staat u voor avonturen. U hebt het tanktoerisme vernoemd, maar misschien kunnen er nog andere avonturen aan worden toegevoegd.

Dat de urgentie op korte termijn weg is en dat u de hervorming van het accijnssysteem met de regering naar voren schuift, valt ook te verwachten. Wij zijn trouwens nog altijd in verwachting, al kan het geen blijde verwachting genoemd worden, van de precieze regeling inzake de accijnzen, gelet op de beoogde taxshift.

11.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. U zegt dat de urgentie vandaag wat weg is door de historisch hoge gasprijzen. Die insteek begrijp ik. Ik vrees dat u gelijk hebt als u stelt dat we daar het eerste jaar nog niet vanaf zijn. De heer Ravyts is volgens mij te optimistisch, want de prijzen op de forwardmarkt vertonen nog geen enorme daling. De gasprijzen zijn momenteel wel gedaald, maar ze moeten op lange termijn worden bekeken. Ik hoop wel op een daling, want de huidige prijzen hebben een verwoestende impact op de gezinsbudgetten.

Wat de overheid in België doet, is vooral een beetje blussen. We besteden veel geld om te proberen die facturen wat omlaag te krijgen, maar dat heeft uiteindelijk geen structurele impact.

Nous devons également continuer à supprimer progressivement les subventions aux énergies fossiles. Plusieurs analyses sur la réforme fiscale élargie ont été réalisées entre-temps. C'est le cas notamment des analyses en vue d'une fiscalité plus respectueuse du climat et de l'environnement. Le projet du ministre des Finances, M. Van Peteghem, tient compte de plusieurs éléments. Ceux-ci sont actuellement discutés avec toutes les parties prenantes dans le cadre des tables rondes sur le climat. Je souhaite examiner avec elles comment nous pouvons renforcer la politique climatique fédérale et en intégrer les résultats dans un PNEC actualisé.

11.04 Kurt Ravyts (VB): Les citoyens qui se chauffent entièrement à l'électricité sont laissés pour compte dans le système des primes actuelles. Ils demandent davantage étant donné que les consommateurs de gaz reçoivent également plus. Il est positif que la ministre porte son regard sur l'Europe car autrement, nous serions confrontés à des aventures inconnues.

11.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Il n'y a en effet plus d'urgence, mais les problèmes n'ont pas encore disparu. Sur le marché *forward*, la baisse des prix n'est pas encore considérable. Nous consacrons actuellement un budget important à l'allègement des factures des ménages, mais ces mesures n'auront en définitive aucune incidence structurelle. Je n'ai pas entendu si un cadre était toujours en cours d'élaboration. Nous ne

Ik begrijp dus de insteek als u zegt dat de urgentie wat weg is, maar ik heb u niet echt horen zeggen dat er wordt voortgewerkt aan een kader. U verwijst wel naar de werkzaamheden van minister Van Peteghem. Ik ben het er absoluut mee eens dat een fiscale hervorming noodzakelijk is, niet alleen met het oog op duurzaamheid, maar ook omdat het huidige systeem op enkele andere vlakken oneerlijk is. Ik begrijp dus dat u daar voor een stuk naar verwijst.

Ik heb absoluut niets tegen een Europese implementatie, integendeel. Te vaak zie ik echter dat wij ons in het Parlement wat verschuilen achter Europa om iets op de lange baan te schuiven. Ik zeg niet dat dit hier de bedoeling is, maar dat gebeurt natuurlijk wel.

Het ETS-BRT-systeem moet zeker goed bekeken worden. Gezinnen met een laag inkomen doen op vlak van verwarming vaak minder uitgaven. Zij worden daar dus niet door getroffen. Bij brandstof ligt dat wel wat anders. De koppeling met de sociale fondsen zal dan wel bijzonder belangrijk zijn. Het debat is alleszins niet gesloten, ook al is de invoering van een nationale koolstoftaks misschien niet direct voor morgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

devons pas nous retrancher derrière l'Europe. Le système SEQE BRT doit être particulièrement examiné.